

RCL DPiO 5604-18/11

ANALIZA
WYROKU TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO
Z DNIA 15 MARCA 2011 R., SYGN. AKT P 7/09

I. INFORMACJE O ORZECZENIU:

1. **Metryka orzeczenia:**

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r., sygn. akt P 7/09.

Sentencja orzeczenia została opublikowana w dniu 5 kwietnia 2011 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr 72, poz. 388.

2. **Sentencja orzeczenia:**

Art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 131, poz. 1075), w związku z art. 244 § 1 i art. 252 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), **w części**, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, **jest niezgodny** z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji.

3. **Utrata mocy obowiązującej niekonstytucyjnej regulacji:**

Norma wynikająca z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 131, poz. 1075), w związku z art. 244 § 1 i art. 252 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, stanowiąca, iż nadanie mocy prawnej dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw

i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, utraciła moc z dniem wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, tj. z dniem 5 kwietnia 2011 r.

4. Stan prawny (na gruncie którego wydano orzeczenie):

Zakwestionowany przepis art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, zwana dalej „prawo bankowe”, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 131, poz. 1075), stanowi że księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych.

Analizowany przepis nadaje dokumentom bankowym w nim wymienionym moc prawną dokumentu urzędowego w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz zabezpieczeń ustanowionych na rzecz banku. Jednakże sama ustawa prawo bankowe nie określa skutków, jakie wiążą się z nadaniem mocy prawnej dokumentów urzędowych księgom rachunkowym banków i wyciągom z tych ksiąg. Skutki te wynikają natomiast z rozwiązań prawnych przewidzianych w poszczególnych procedurach i dziedzinach prawa.

Na przykład nadanie mocy dokumentów urzędowych w procedurze cywilnej ma znaczenie z postępowaniu dowodowym. Zgodnie z ogólnymi zasadami zawartymi w art. 6 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), zwana dalej „k.c.”, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu wywodzi skutki prawne. Podobna norma została wyrażona w art. 232 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, zwanej dalej „k.p.c.”, która stanowi że strony są obowiązane wskazać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Natomiast nadanie mocy prawnej dokumentu urzędowego skutkuje zmianą powyższych reguł ogólnych. Zgodnie bowiem z art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe sporządzone są w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Przepis ten określa warunki formalne dokumentu urzędowego (odpowiednia forma i odpowiedni organ) oraz wprowadza domniemanie

autentyczności i prawdziwości treści dokumentu urzędowego. To znaczy, że po pierwsze w postępowaniu przed sądem cywilnym dokument urzędowy jest uznawany za wydany przez podmiot, który został oznaczony jako wystawca dokumentu. Po drugie mamy do czynienia z domniemaniem zgodności z prawdą tego, co zostało w dokumencie urzędowo stwierdzone, a samo jego przedstawienie sądowi jest wystarczającym dowodem w tym zakresie. Z kolei art. 252 k.p.c. stanowi, że strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić.

Mając na uwadze powyższe, skutkiem nadania dokumentom bankowym wymienionym w art. 95 ust. 1 prawa bankowego mocy dokumentów urzędowych jest odejście od ogólnych reguł dowodowych w postępowaniu cywilnym w odniesieniu do dowodu z tych dokumentów. Ponadto zauważenia wymaga, że przepis ten nabiera szczególnego znaczenia w momencie, gdy mechanizm, o którym mowa w prawie bankowym w związku z przepisami art. 244 § 1 i art. 252 k.p.c. znajdzie zastosowanie w postępowaniu cywilnym, gdzie pozwanym jest konsument, który musi obalić domniemanie prawdziwości, np. wyciągu z ksiąg rachunkowych, na które powołuje się bank.

5. Powołany wzorzec konstytucyjny:

Trybunał Konstytucyjny przyjął jako wzorzec konstytucyjny art. 2, art. 20, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze oraz art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Oceniając zaskarżoną regulację pod kątem zgodności z wzorcem kontroli zawartym w art. 32 ust. 1 Konstytucji, w którym została wyrażona zasada równości, Trybunał Konstytucyjny zaznaczył, że równość stron w postępowaniu cywilnym nie polega na identycznym ukształtowaniu praw i obowiązków stron, lecz na zapewnieniu stronom „równości broni”. Za takim rozumieniem zasady równości przemawia fakt, że rola procesowa powoda i pozwanego w postępowaniu cywilnym jest odmienna.

Przyznanie specjalnej mocy dowodowej sporządzanym przez banki księgom rachunkowym i wyciągom z tych ksiąg skutkuje tym, że w przypadku, gdy zostaną one przedstawione jako dowód w postępowaniu cywilnym należy stosować do nich art. 244 § 1 i art. 252 k.p.c. Powyższe oznacza, że aby udowodnić istnienie dochodzonej przez bank wierzytelności i jej wysokość, wystarczy przedłożyć sądowi wyciąg z ksiąg rachunkowych banku, bez potrzeby wskazywania tytułu, ani okoliczności, w jakich zobowiązanie powstało. Wynikające z art. 244 § 1 k.p.c. domniemanie wiarygodności dokumentu bankowego skutkuje zmianą reguły ciężaru dowodu określonej w art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. Powyższe oznacza, że osoba która zaprzecza

prawdziwości treści dokumentu urzędowego powinna przeprowadzić dowód przeciwności. Zastosowanie takiego mechanizmu powoduje, że gdy pozwanym w postępowaniu cywilnym jest konsument, to on musi obalić domniemanie prawdziwości wyciągu z ksiąg bankowych, na które powołuje się bank. Jak podkreśla doktryna przedstawienie dowodu przeciwności wobec dowodu mającego walor dokumentu urzędowego jest niezwykle trudne, gdyż często jest on traktowany jako dowód zupełny, ograniczający lub nawet wyłączający stosowanie wobec niego zasady swobodnej oceny dowodów (L. Mazur, Prawo bankowe. Komentarz, Warszawa 2008, s. 563 i nast.). W konsekwencji należy uznać, że ustawodawca nadając moc dokumentu urzędowego dokumentom, o których mowa w art. 95 ust. 1 prawa bankowego, które przedkładają się na regulacje zawarte w k.p.c. zróżnicował sytuację podmiotów uczestniczących w postępowaniu, przez osłabienie pozycji konsumenta. W tym miejscu Trybunał podkreślił, że nie każde odmienne uregulowanie sytuacji stron powoduje naruszenie art. 32 ust. 1 Konstytucji. Niezbędne jest jednak wówczas wskazanie przyjętego kryterium uzasadniającego dane zróżnicowanie. Jednakże Trybunał Konstytucyjny badając kwestie zróżnicowania pozycji stron w postępowaniu cywilnym na gruncie analizowanej sprawy nie znalazł argumentów uzasadniających przyjęcie takiego rozwiązania.

Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę na fakt, iż zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. szczególną moc dowodową mają tylko dokumenty urzędowe, a więc takie dokumenty, które są sporządzone przez organy władzy publicznej oraz inne organy państwowe. Natomiast działalność banków nie mieści się w sferze wykonywania zadań publicznych, a przypisany przymiot instytucji zaufania publicznego ma w tym przypadku charakter pozaprawny. Reasumując, Trybunał Konstytucyjny nie znalazł stosownych argumentów, które uzasadniałyby nadanie księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banków mocy dowodowej dokumentu urzędowego, co skutkuje zmianą rozkładu ciężaru dowodu w stosunku do konsumenta, który jedynie korzystał z usług bankowych. Konsekwencją art. 95 ust. 1 prawa bankowego jest uzyskanie przez jedną ze stron stosunku prawnego o charakterze cywilnym, uprzywilejowanej pozycji w ewentualnym sporze sądowym. Dlatego po analizie powyższych argumentów Trybunał orzekł o niezgodności art. 95 ust. 1 prawa bankowego w zakresie, w jakim księgi rachunkowe banków i wyciągi z tych ksiąg mają walor dokumentów urzędowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym przeciwko konsumentowi.

Trybunał Konstytucyjny przypomniał również historię nadania dokumentom bankowym mocy dokumentów urzędowych. Przyznanie dokumentom wystawianym przez banki waloru dokumentów urzędowych miało istotne znaczenie w czasach funkcjonowania banków państwowych. Pozostawienie natomiast w kolejnych latach regulacji nadającej dokumentom

bankowym moc dokumentów urzędowych, zgodnie ze stanowiskiem Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wyrażonym w toczącej się przed Trybunałem sprawie oznaczonej sygnaturą akt K 12/97, miało mieć charakter przejściowy, ze względu na brak w systemie prawa instytucji zapewniających w sposób dostateczny zabezpieczenie czynności podejmowanych przez banki. Wbrew założeniom o czasowych charakterze norma ta była powielana w kolejnych nowelizacjach prawa bankowego. Zatem biorąc pod uwagę powyższe pozostawienie tej konstrukcji w systemie prawa należy uznać za relikty gospodarki nakazowo- rozdzielczej. Na marginesie podkreślenia wymaga, że Polska jest jednym z nielicznych krajów, w których instytucja nadania mocy urzędowej dokumentom bankowym jest wciąż obecna w systemie. Na przykład w Austrii, Francji, czy Niemczech księgi rachunkowe i wyciągi z ksiąg rachunkowych w postępowaniu cywilnym traktowane są jak dokumenty prywatne.

Odnosząc się natomiast do naruszenia art. 2 Konstytucji przez omawianą regulację, Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że istnieje ścisły związek pomiędzy zasadą konstytucyjną zawartą w art. 2 Konstytucji (zasada sprawiedliwości społecznej), a zasadą równości wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji. Zasada sprawiedliwości społecznej zakłada, aby równo traktować podmioty prawa, które charakteryzują się daną istotną cechą. Co więcej, różnicowanie podmiotów prawa może być uznane za dopuszczalne na gruncie zasady równości, w sytuacji jeżeli służy realizacji zasady sprawiedliwości społecznej. Zasada sprawiedliwości społecznej to również prawo do sprawiedliwej procedury sądowej, która zdaniem Trybunału nie została jednak zachowana w omawianym art. 95 ust. 1 prawa bankowego związku z przepisami k.p.c., gdyż umacnia ona przewagę instytucji profesjonalnej (banku) w stosunku do podmiotu nieprofesjonalnego (konsumenta).

Kolejnym wzorcem Konstytucyjnym, z którym Trybunał porównał zaskarżoną regulację jest art. 76 Konstytucji, który stanowi, że władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Prawodawca zatem przyjął za pewnik, że konsument jest słabszą stroną stosunku prawnego wymagającą odpowiedniej ochrony. Intencją art. 76 Konstytucji nie jest jednak faworyzowanie konsumentów, ale stworzenie rozwiązań prawnych, które stanowiąc będą realne wypełnienie zasady równorzędności stron w postępowaniu cywilnym. Trybunał Konstytucyjny przypomniał, że w postępowaniu cywilnym pozycja konsumenta, nawet w przypadku gdy korzysta on z pomocy pełnomocnika procesowego jest znaczenie słabsza od pozycji podmiotu profesjonalnego (banku). Przyznanie dokumentom bankowym mocy dokumentu urzędowego oznacza, że powód, będący podmiotem profesjonalnym występujący z roszczeniem przeciwko konsumentowi nie musi udowodnić

przyczyny powstania swojej wierzytelności na zasadach ogólnych – wystarczy tylko, że przedstawi wyciąg z ksiąg rachunkowych banku. Wprawdzie konsument nie jest pozbawiony możliwości kwestionowania prawidłowości treści tego dokumentu, nie mniej jednak musi przedstawić dowód przeciwności, co może być utrudnione z uwagi na fakt, że konsumenci nie prowadzą własnej rachunkowości oraz nie są zobowiązani do dokonywania obrotu pieniężnego w formie bezgotówkowej z wykorzystaniem rachunku bankowego. Zdaniem Trybunału okoliczności te przemawiają za tym, że w analizowanym przypadku mamy do czynienia z osłabieniem pozycji konsumenta w postępowaniu cywilnym i w konsekwencji w niedochowaniu reguł wyrażonych w art. 76 Konstytucji.

Odnosząc się natomiast do wskazanego przez sąd zadającego pytanie prawne wzorca kontroli zawartego w art. 20 Konstytucji, wyrażającego zasadę społecznej gospodarki rynkowej Trybunał Konstytucyjny uznał, że jest to nieadekwatny wzorzec, z uwagi na fakt, że orzeczenie dotyczy pozycji prawnej konsumenta. Ponadto problemem konstytucyjnym w przedmiotowej sprawie nie jest kwestia nadania bankom specjalnego uprawnienia, ale skutki tej regulacji w odniesieniu do konsumentów.

Przy okazji badania przywileju banku, jakim jest nadanie mocy prawnej dokumentu urzędowego dokumentom, o których mowa w art. 95 ust. 1 prawa bankowego, Trybunał Konstytucyjny odniósł się również do innego przywileju banków, jakim jest możliwość wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych.

Możliwość wystawiania przez banki tytułów egzekucyjnych powoduje wszczęcie postępowania egzekucyjnego bez przeprowadzania procesu sądowego o zasądzenie określonej kwoty wynikającej ze zobowiązań wobec banku. Jakkolwiek uprawnienie do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych ma, podobnie jak nadanie szczególnej mocy dowodowej księgom rachunkowym banków, charakter swoistego przywileju, to jednak, zdaniem Trybunału, nie można porównywać obu tych rozwiązań prawa bankowego, ponieważ bankowy tytuł egzekucyjny może stanowić podstawę egzekucji po uzyskaniu klauzuli wykonalności, jedynie w wypadku uprzedniego złożenia przez klienta banku stosownego oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Oświadczenie takie musi zawierać zarówno kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny, jak i termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Oznacza to, że klient banku (konsument) wyraża zgodę na egzekwowanie zadłużenia w sytuacji niedotrzymania przez niego warunków umowy. Zawierając umowę kredytu lub pożyczki, klient jest więc świadomy ułatwień w dochodzeniu należności przez bank poprzez skorzystanie z bankowego tytułu egzekucyjnego. Natomiast nadanie szczególnej mocy dowodowej wyciągom z ksiąg rachunkowych banku następuje *ex lege*,

niezależnie od woli i wiedzy podmiotów korzystających z usług bankowych, w tym również konsumentów. Ponadto brak jest możliwości zarówno porównywania dwóch odmiennych uprawnień, które przysługują bankom, jak i stosowania w niniejszej sprawie w drodze analogii argumentów, które zostały przytoczone w wyroku, który dotyczył materii bankowego tytułu egzekucyjnego.

II. SKUTKI ORZECZENIA:

Konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego jest wyeliminowanie z systemu prawnego normy prawnej nadającej moc prawną dokumentu urzędowego księgom bankowym i wyciągom z tych ksiąg w postępowaniu dowodowym w sprawach cywilnych prowadzonych wobec konsumenta, w przypadku, gdy będą miały do niego zastosowanie art. 244§ 1 i art. 252 k.p.c.

Z uwagi na fakt, iż Trybunał Konstytucyjny związany był zakresem pytania prawnego orzekł tylko o częściowej niezgodności art. 95 ust. 1 prawa bankowego z Konstytucją. Wydanie wyroku zakresowego przez Trybunał oznacza, że wskazane w tym przepisie inne rodzaje czynności bankowych, tj. oświadczenia i pokwitowania wystawiane przez banki nie tracą mocy prawnej dokumentów urzędowych i znaczenia, jakie nadaje im ustawodawca w poszczególnych dziedzinach prawa (np. cywilnym, administracyjnym czy karnym).

III. WSKAZÓWKI DLA PRAWODAWCY:

Brak

IV. WYKONANIE ORZECZENIA:

1. Potrzeba wykonania orzeczenia:

Mając na uwadze zakresowy charakter wyroku Trybunału Konstytucyjnego i zapewnienie spójności systemu prawa konieczne są odpowiednie zamiany legislacyjne w prawie bankowym.

2. Podmiot wykonujący orzeczenie:

Ze względu na tematykę niniejszego wyroku podmiotem właściwym do podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do uwzględnienia wytycznych Trybunału Konstytucyjnego zawartych w wyroku P 7/09 jest Minister Finansów.

3. Kierunek rozwiązań/brzmienie przepisu:

Działania legislacyjne podejmowane w celu wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego P 7/09 powinny skupiać się na nowelizacji art. 95 prawa bankowego.

Mając na uwadze fakt, iż co do zasady moc prawna dokumentów urzędowych związana jest z wykonywaniem zadań publicznych, a nie działalnością podmiotów prywatnych, jakimi na gruncie obecnie obowiązujących przepisów są banki, zasadnym rozwiązaniem wydaje się znowelizowanie art. 95 ust. 1 prawa bankowego, które zmierzałoby do rezygnacji z nadania wszystkim czynnościom bankowym, o którym mowa w tym przepisie, waloru dokumentu urzędowego. Wprawdzie w analizowanym wyroku Trybunał Konstytucyjny odniósł się tylko do ksiąg rachunkowych banku i wyciągów z tych ksiąg w postępowaniu cywilnym prowadzonym przeciwko konsumentowi, jednakże trudna byłaby do zaakceptowania sytuacja, w której księgi rachunkowe i wyciągi z tych ksiąg w stosunku do przedsiębiorcy miałyby status dokumentu urzędowego, a w stosunku do konsumenta już nie. O tym czy dany dokument jest dokumentem urzędowym decyduje to, czy wystawiony został w związku z wykonywaniem zadań publicznych, a nie rodzaj podmiotu, do którego jest kierowany oraz rodzaj procedury, w której zostanie wykorzystany.

Jednocześnie mając na uwadze spójność systemu prawa, przeanalizowania wymagają również inne przepisy prawa, które nadają czynnościom określonym m.in. w art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, czy art. 16 ustawy z dnia 5 września 2008 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska”, moc prawną dokumentów urzędowych.

4. Etap prac nad projektem wykonującym orzeczenie:

Zgodnie z informacją zamieszczoną w Biuletynie Informacji Publicznej MF w Ministerstwie Finansów dotychczas nie podjęto prac legislacyjnych zmierzających do wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego P 7/09.

Jednocześnie zauważyć należy, iż Senat przygotował projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe, mający na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego P 7/09. Jednak projekt ten nie został jeszcze skierowany do Marszałka Senatu.

Projekt senacki przewiduje nowelizację przepisu art. 95 ust. 1 prawa bankowego poprzez rezygnację z nadania czynnościom bankowym, tj. księgom rachunkowym i wyciągom z tych ksiąg, oświadczeniom i pokwitowaniom, mocy dokumentu urzędowego.

Wydaje się, iż rozwiązanie zaprezentowane przez Senat jest zasadne głównie z uwagi na fakt, iż zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c, dokumentami urzędowymi są dokumenty, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania i stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast banki nie są organami władzy publicznej i tym samym czynności dokonywane przez

banki nie mieszczą się w sferze wykonywania zadań publicznych, zatem nie powinny mieć waloru dokumentu urzędowego.

Niezależne od powyższego wydaje się, iż projekt Senatu wymaga uzupełnienia, w szczególności w zakresie znowelizowania ust. 2 art. 95 prawa bankowego, który stanowi, że czynność bankowa lub czynność zabezpieczająca wierzytelność banku stwierdzona dokumentem, o którym mowa w ust. 1, ma datę pewną od daty tego dokumentu. Powyższe uzasadnione jest faktem, że data pewna powiązania jest ściśle z charakterem dokumentu urzędowego (art. 81 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn.), zatem pozostawienie instytucji daty pewnej w przypadku rezygnacji z nadania czynnościom bankowym wymienionym w ust. 1 art. 97 prawa bankowego waloru dokumentu urzędowego należy uznać za zbędne. Uchylenie ust. 2 ww. artykułu pociąga za sobą również nowelizację ust. 5 zawartego w art. 95 prawa bankowego. Konsekwencją rozwiązania zaproponowanego w senackim projekcie ustawy jest również konieczność przeanalizowania omawianej materii pod kątem wprowadzenia do ww. projektu ustawy przepisów przejściowych, w szczególności w zakresie który nie został uznany przez Trybunał za niekonstytucyjny.

Jednocześnie zaznaczenia wymaga, że przy ocenie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe aktualne są wskazówki zawarte w pkt 3 niniejszej analizy dotyczące kierunku rozwiązań prawnych.

D Y R E K T O R
Departamentu Prawnego i Orzecznictwa

Barbara Wysocka
Barbara Wysocka

